

ÉLELTÜNK

XXXIII. évf. 2. szám (33. Jahrg. Nr. 2)

Az európai magyar katolikusok lapja

2001. február

VERES ANDRÁS püspök, Budapest

IMASZÁNDÉKOK

Februárra

1

ÖRÜLJETEK AZ ÚRBAN!

Öröm, boldogság... leggyakrabban kiejtett szavak. Vagy azért emlegetjük, mert szeretnénk, ha részünk lenne benne, vagy azért, mert valóban örülünk, boldogok vagyunk. De vajon ugyanazt értjük ezen szavakon mindnyájan?! Félt, hogy nem. Ha csupán az öröm megjelenési formáit vizsgáljuk,

BALÁZSOLÁS

Szépen könyörgök, segíts rajtam, szent Balázs!
Gyermekkoromban két fehér gyertyát tetek keresztbe gyenge nyakamon s úgy néztem a gyertyák közül, mint ág közt kintéző tized özike.
Tél közepén, Balázs-napon szemem pislogva csüggött az öreg papon aki hozzád imádkozott fölem hajolva, ahogy ott terdeltem az oltár előtt, kegyes szokás szerinti, s diákul dünyögve, amit sem én s ő se jól értett. De azért te meghallgattad és megóvtad gyermeki életem a fojtogató torokgyiktól, s a veszedelmes mandulák lobjaitól, hogy fölnevén félszáz évet megéljek, háladatlanul, nem is gondolva teréd.
Ó ne bánádság gondatlanságom, védj ma is, segíts, Sebasta püspöke!
Lásd, így élünk mi, gyermekmódra, balgatag, hátra se nézünk, elfutunk a zajló úton, eleresztve kezeteik, magasabb szellemek - de ti csak mosolyogtok, okos felnőttek gyanánt. Nem sért ha semmibe veszünk s aztán a bajban újra visszazsaladunk hozzátok, mint hozzád ma én reszkető szívvel... Mosolyogj rajtam, Balázs!
Ki mint a szepegő kamazs, térdeplek itt együgyű oltárod kövén - mosolyogj rajtam, csak segíts!
Mert orv betegség öldös íme engemet és fojtogatója torkomat, gégem szűkül, levegőm egyre fogy, tudóm zihál, s mint aki hegyre hág, mind nehezebben küszvya, vagy terhet cipel kifítva, akként élek én örökös líhegésben. S már az orvosok kése fenyeget, rossz nyakam fölva, melyet hajdan olyan megadón hajtottam gyertyáid közé, mintha sejtetem volna már... Segíts, Balázs!
Hisz a te szent gégedet is kések nyiszalták, mikor a gonosz pogány kivégzett: tudhatod, mi az!
Te ismered a penge élet, vér ízét, a megfeszített percekét, a szakadt légszó görceit, s a fulladás csatáját és rémületét.
Segíts! Te már mindent tudsz, túl vagy [mindenen, okos felnőtt! Te jól tudod, mennyi kint bír az ember, mennyit nem sokall még az Isten jósága sem, s mit ér az élet... S talán azt is, hogy nem is olyan nagy dolog a halál.

Babits Mihály (1883-1941)

már akkor is látjuk, hogy egészen más jelent az egyik embernek és más a másiknak, életkor, életállapot, foglalkozás, stb. szerint.

Ugyanakkor az is furcsa, hogy ma, amikor egész iparágak jöttek létre az emberek szórakoztatására, az emberek többsége mégsem boldog, hanem még több örömmre vágyik. Sokan csalódotak. Egyesek azért, mert amiben örömmüket keresték, nem elégítette ki vágyaikat. Mások elégedetlenek a kapott örömmel, mert csak ideig-óráig tartott, holott ők tartós örömet kerestek. Ismét mások nyugtalanul keresnek, mert tudják, bár még nem jutottak el az igazi boldogságra, de már sejtene belőle valamit. Érzik, el kell jutni egészen a forrásig, hogy örömük tartós legyen. Vagyis értik, hogy az igazi öröm nem az érzékek kielégülése, nem egy jó érzés, hanem a lélek sajátos, maradandó állapota. Ez nem függ az emberi élet külső körülményeitől. Akármennyi rossz történik a világban vagy körülöttünk, az nem zavarja meg belső örömléte, mert a mi örömléte a lélek mélyén gyökerezik. Ugyanis ott él örömléte forrása, életünk Ura, az Isten. Erre utalnak az Apostol szavai: „Örüljétek az Úrban szüntelenül! Újra csak azt mondom, örüljétek. ... Az Úr közel van” (Fil. 4,4).

Most, így karácsony elmúltával talán nem is kell erről sokat magyaráznunk, mert még mindnyájunkban ott élnek az Úrban örvendezés élményei. Hiszen akik az Egyház liturgiájában és családi körben megünnepelték a „velünk az Isten” misztériumát, azok a hétköznapi napokban is örvendező lélekkel járnak. Azok ugyanis tudnak együtt örülni az örvendezőkkel és együtt sírni a sírokkal (vö. Róm 12,15). Ez az együttörvendezés és együttszenvetés adja meg számukra a belső békét és örömet. Ők azon igazak és tiszta szívűek közé tartoznak (vö. Zsolt 32), akik Isten szemével látják a világot és annak minden történéseit. Így őket nem rendíti meg a világban jelenlévő rossz, mert élő bennük a hit: „Ha Isten velünk, ki ellenünk” (Róm 8,31). Tudatában vannak Jézus ígéretének, hogy Ő velünk van mindennap a világ végéig. Ez nem a szórakoztató ipar és a különböző ajzószerke által olcsón kínált „happy” hangulat. De még csak nem is egy erőltetett póz, amelyet a környezet igényel, hanem a lélek belső nyugalma és öröme.

Hol találhatjuk meg ezt az örömet? Mindenben és mindenütt. Hiszen örülhetünk a teremtett világ szépségének, örülhetünk kezünk munkájá gyümölcséből, örülhetünk szereteteink és embertársainknak, örülhetünk a hivatás hűségének ... Végeláthatatlanul hosszú azon dolgok sora, amelyek ember

életünkben az öröm forrásai. Az öröm megléte vagy nem-léte az Istenhez, az embertársainkhoz és a teremtett világ dolgaihoz való kapcsolatunk minőségétől függ. Ha ezeket a kapcsolatunkat áthatja az Isten iránti hála, felelősség és szeretet, akkor nincs az az erő, amely képes lenne örömléte tönkre tenni. Ebből az örömből fakad Loyolai Szt. Ignác felkiáltása is, aki börtönlátogatónak, akik sajnálkoztak rajta, a következőket mondta: Nincs annyi lánc, börtön és kaloda egész Salamancában, hogy annál többet ne viselnék szívesen az én Uramért, Jézus Krisztusért.

Pál apostol a lélek gyümölcséről szólva említi az örömet is (vö. Gal 5,22). A keresztény ember örömét tehát nem „decibel”-ben méri, hanem a lelki elmélyülésben, az imádság mélyén fogan, amely áthatja gondolkozását, érzésvilágát és cselekedeteit. Miként minden élet csak a maga éltető közegében fejlődik, úgy az ember is csak a Teremtőjével való közösségben talál rá az élet teljességére, születik meg benne a lélek öröme.

A keresztény ember viszont nemcsak a maga boldogságát keresi, hanem miként Krisztus, aki azért jött, hogy az embereknek „életük legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10), úgy ő is felelősséggel viseltetik embertársai iránt. A keresztény ember élethivatását a következőképpen fogalmazza meg Adamis Anna költő: „Arra születtem, hogy megszeressemek, s megszeressem én is azt, akit lehet; arra születtem, hogy boldog is legyek, s továbbadjam egy-szer az életemet, s végül arra jöttem én a világra, hogy belehalnom se kelljen hiába”. Csak a mások boldogságáért való tevékeny szeretet teheti boldoggá saját életünket. Az az ember boldog igazán, aki elmondhatja az Apostollal: „örömötök lennétek vagyunk munkatársai” (2Kor 1,24). Kortársaink közül sokan éppen azért kergetik hiába az örömet, mert maguknak és magukban keresik azt.

Az Egyház örömhír (evangéliumot) hirdet. Ez az örömhír nem más, mint az ősegyház által ránk hagyományozott jézusi üzenet. Az ő tanítása, életpéldája, maga Jézus Krisztus személye az igazi öröm egyetlen forrása. Ő „az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). Rajta kívül nincs más út az Atyához, életünk beteljesítőjéhez, az öröm eléréséhez. Hozzá kell mennünk, ha fáradtak és kimerültek vagyunk, Ő felüdít bennünket. Örömléte az alapja, hogy az istenszeretőknek minden a javukra válik. A keresztény ember tehát az öröm hirdetője, mind szavaiban, mind cselekedeteiben. De nemcsak a farsangi időben, hanem az év minden napján. ■

Imádkozunk: gyermekeket soha többé ne sorozzanak be katonának; ne neveljék őket gyűlöletre és erőszakra; legyen számukra derűs és barátságos légkör a családban, iskolában, társadalomban.

Gyermekeket, ifjakat viszonylag a legkényesebb megnyerni katonának, felkelőnek, titkos tervek végrehajtójának. Ők ezt játéknak veszik, lelkesednek fegyverekért, tetszik nekik a lövöldözés. Úgy érzik, felnőttekké válnak, ha kezükben a géppisztoly, különösen, ha lehetnek is azzal. Öntudatuk hatalmasra dagad már akkor is, ha csupán vállukon a fegyver, hát még ha a levegőbe is löhetnek. A halált osztó fegyver hatalmat ad nekik: élet-halál uraivá válhatnak képzeletük szárnyalásában.

Semmi nem tudnak arról – vagy elfeledkeznek róla –, hogy nem szabad embert ölni; hogy ők nem – a felnőttek sem – urai az életnek s a halálnak. Nem érzékelik – talán későbbi időkben majd –, mily könnyen megcserelelődik két betű (legalábbis a mi nyelvünkben), amikor a lövésből öl-és lesz, emberölés. Ezen túl megmagyarázzák nekik: ha te nem lövöd le a másikat, ő lö le téged. Senki sem akar fiatal korban meghalni, így ötvöződik a „játék” halálos köre a halál realitásával.

Sokkal súlyosabbak azonban a lelki károk; minden egyes ember lelővése mélyreható sebet okoz a lelken, kiöli az érzéseket, a jóságot, a szeretet érzéseit. Kiegnék lélekben. Életerületük a gyűlölet, a kíméletlenség, az erőszak lesz. Nem ők a felelősök, nem ők követik el a súlyos bűnöket – ők csak játszani akartak, mint a felnőttek (egy része).

Szükségük lesz évekre, évtizedekre, hogy feldolgozzák a történeteket – ha erre lesz lehetőségük egyáltalán.

Inkább lett volna szükségük derűs, barátságos légkörre a családban, a környezetben, iskolában, a társadalomban, hogy lelki értékekben gyarapodjanak.

2.

Imádkozunk, hogy az Evangéliumtól ihletett család az evangélicáció eszköze legyen, s az emberiséget a népek igazi családjává alakítsa.

Amikor valaki vágya szerint választ életpályát, hosszú ideig tartó előkészület szükséges a hozzávaló tudás, ismeretek, szabályok és azok alkalmazása eléréséhez. Az evangéliumot sem lehet egy-két nap alatt megismerni, még kevesebb gyakorlatba átültetni. Gyakorlatához hosszúsú „inkubációs idő” kell, amíg megérjük az istenbarátság lelkiünkben. Ezt az „ereti” állapotot nevezi az imaszándék (az örömhírből való) „ihletettségek”, amikor az egyes családok saját életükön, problémáikon túl, képesek hatni a népek nagy családjában az örömhír értékeit valóstani. A „kis” család is, a népek nagy családjá is Isten akarata, minőségi megvalósulását nekünk, ihletetteknek kell megkezdeni, folytatni...

Fejős Ottó

Frank Miklós

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

„Szeplőtelen Fogantatás és kapcsolt részei”

A kérdés, amelyre ez alkalommal megkísérelünk válaszolni, egy délnemzetországi olvasónktól érkezett. Így fogalmazta meg:

„Kedves Miklós atya! A jubileumi év folyamán a kereszténység Jézus Krisztus születésének 2000. évfordulójára emlékezett. Ezt az egyházi vezetők arra használták fel, hogy mindig újra a Szeplőtelen Fogantatásról és kapcsolt részéről szónokoljanak. Miért van erre szükség? Én hívő katolikus vagyok, éppen ezért mindig elszomorít, ha az Egyház megint egyszer öngólt lő magának. Márpedig úgy érzem, hogy ezt teszi, ha unos-untalan azt feszegeti, hogy Jézus férfi beavatkozása nélkül szüztől született. Lehet, hogy ezt a legendát áhitatosan lenyelte a középkori ember, de ma ezt senki se hiszi. Evvel az Egyház nevétségessé teszi magát, pláne, ha még arra is hivatkozik, hogy ez dogma. Szerintem - dogma ide vagy oda - erről jobb lenne hallgatni.”

Miklós atya válaszol:

Szokás szerint azzal kell kezdenünk, hogy olvasónk, mint egyébként híveink jelentős hányada, köztük olyanok is, akik különben vallási kérdésekben eléggé tájékozottak, két egymástól lényegesen eltérő fogalmat téveszt össze: a Szeplőtelen Fogantatást és Mária szűz fogadását.

Mit jelent Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása?

Azt, hogy Mária, élete első pillanatától fogva, azaz amikor szülei – akiket a hagyomány szerint Joachimnak és Annának hívtak – szerelme gyümölcséeként, édesanyja méhében természetes módon megfogant, Isten különös kegyelme révén, mentes lett az eredeti bűntől és minden személyes bűntől. Ezt a bűn szeplőjétől való mentességet, amelyet Isten külön beavatkozással eszközölt, nevezünk Szeplőtelen Fogantatásnak, nem pedig azt, hogy Mária szűzen, tehát férfi beavatkozása nélkül, foganta fiát, Jézust. Mária mentesítése az eredeti bűntől és annak következményeitől, arra való tekintettel történt, hogy Isten őt választotta ki, hogy Fia, a megtestesült második isteni Személy, édesanyja legyen. Egészen tisztának, egészen szépnek akarta, hiszen minden bűn, még a legkisebb is, homlokegyenest szemben áll Isten szentségével. Mászóval: olyannak akarta Máriát, amilyenek az embert kezdettől fogva elképzelték, de amit az ember – szabad, Isten parancsával szembeszegülő, döntése révén – meghusított. Ádám azonban – mint a tőle származó emberiség feje és képviselője – nemcsak személyesen vétkezett, hanem bűne következményei az egész emberi nemzetségre kiterjedtek. Ezt értjük az eredeti, eredendő vagy ősbűn kifejezésén. Ettől mentesítette Isten Máriát élete első pillanatától fogva, elővételezve Krisztus megváltását és elárasztva lelkét szeretettel, az ún. megszentelő kegyelemmel.

Jóllehet az Egyháznak ez a tanítása ebben a formában nem szerepel a Szentírásban, mégis találhatók olyan kifejezések, amelyek ezt közvetve megindokolják, kezdve a Teremtéstörténettel (3,15), ahol szó van az aszszony és ivadéká szembenállásáról a bűn forrását jelképező kígyóval, folytatva az angyal Máriához intézett meglepő üdvözlétével: „Üdvözlégy kegyelemmel teljes, az Úr van veled! Áldottabb vagy minden asszonnynál.” (Lk 1,28-29)

Mária bűntelenségét az Egyház korai

időktől fogva hitte, a Trient-i zsinat 1546-ban megfogalmazta, majd 1854-ben IX. Piusz pápa, mint a Szeplőtelen Fogantatás tanát, ünnepélyesen hittétellel – dogma rangjára emelte. Érdemes megjegyezni, hogy amikor 1858-ban Mária megjelent a kis Lourdes-i látnoknak, Soubirous Bernadette-nek, kiletét tudakoló kérdésére, így válaszolt: „Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás”. Az Egyház dec. 8-án ünnepli meg a „Szeplőtelen Fogantatás” ünnepét.

Mit jelent, hogy Mária szűzen foganta fiát?

E tekintetben a Lukács evangélium szavai félreérthetetlenek: Gábor angyalt Isten egy szűzhöz küldte; amikor közli Máriával, hogy „méhében fogant és fiút szül” és ez meghökken, az angyal tisztázza: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít be árnyékával” (Lk 1,31; 35)

József kezdeti kételyeit álmában ugyancsak az angyal oszlatja el (Mt 1,20). Hogy Mária szűz volt, amikor Jézust foganta, még a Korán is vallja.

Az Egyház Mária szűzességét sose vonta kétségbe: a 3. század óta tanította, hogy Mária szűz volt a szülés előtt, alatt és után; ezt a II. Konstantinápolyi egyetemes Zsinat 553-ban hivatalos tanításként kihirdette.

Semmi kétség, ezt a hittételt nem könnyű elfogadni. Nem azért, mintha nehezebben lenne megközelíthető, mint tehyük fel a Szentháromság, Krisztus istensége, jelenléte az Eucharisztiaiban, hanem, mert olyan területet érint, amely közvetlenül belenyúl a hétköznapi életbe. Szexuálisan túlfűtött korunkban pedig, mely a biológiai folyamatokkal behatóan foglalkozik, könnyen a mesék, legendák világába száműzhető. De akár tetszik, akár nem, nem az Egyház találja ki tanítását, hittételeit nem ahhoz igazítja, hogy mit szól hozzá a közvélemény. – Az Egyház Isten kinyilatkoztatásának őre, azt letéteménybe kapta, tehát köteles továbbadni, akár alkalmas, akár nem: „opportune, importune”.

Miért fontos az Egyház e két máriási tanítása?

Teológiailag azért, mert középpontjukban, bármilyen furcsának tűnjék is, nem Mária, hanem Krisztus áll, mint az emberiség Megváltója. Isten Máriát azért vont ki az első ember bűnének következményei alól, hogy így megszakadjon az Istenből elfordult emberiség szakadatlan láncolata és egy új korszak vehesse kezdetét, az új emberiség, amelynek megszemélyesítője és megvalósítója az Istenember. Ő újra építi a hidat Istenhez, amelyet az ember lázadásával felégetett maga mögött. Radikális szembefordulása a bűnnel a keresztben, nyitja meg az utat a visszatéréshez. Mária Szeplőtelen Fogantatása, Isten gondolatainak hűséges tükröződése egy emberben, az előfeltétel ahhoz, hogy Isten emberi természetet vehessen magára. Mária tökéletes lelki tisztasága tette testét is alkalmassá az Istenanyaságra.

Hasonló gondolatmenettel közelíthetünk Mária szűzességének kérdéséhez is. Mária nem azért szűz, mintha a házasság kisebb értékű lenne, mintha az árnyékok vetne vagy a bűn „szeplőjét” viselné magán. Mária házasságra készült mindaddig, amíg az angyal üzenetére rá nem mondta élete nagy „igen”-jét: „Legyen nekem a Te igéd szerint” és Isten rendelkezésére nem

bocsátotta, maradéktalanul, egész lényét, hogy Isten benne, általa lehessen emberré. Vagyis Mária Istenanyaságának nem feltétele, hanem következménye szűzessége: nem azért Istenanya, mert szűz, hanem azért szűz, mert Istenanya (K. Rahner).

Ami mármost azt a kérdést illeti, miért kell feltételezni, hogy Mária férfi beavatkozása nélkül foganta fiát, a válasz egyszerű: nemcsak azért, mert a második isteni Személy atyja a mennyei Atya, hanem, mert a megtestesülés révén kinyilvánul, hogy általa megszakad az evlági történet. A Megtestesülés Isten kizárólagos és szabad kezdé-

ményezése, irgalmának betörése a világba. Itt nem marad hely emberi beavatkozásra: minden Isten kezében van.

Befejezésül még egy megfontolásra érdemes gondolat. Napjainkban teljesen kiveszett az embert Istentől elszakító és saját magát is lényegéből kiforgató bűn szörnyűségének tudata és ugyanakkor az Isten felé kinyílnak, a Hozzá tartozás és ennek megvalósulásaként a lelki tisztaság ill. a szűzesség újra értékelése, szépségének, mélységes emberségének felismerése. Ez sikerülhet azoknak, akik megpróbálnak közelíteni a „Szeplőtelen Fogantatás és kapcsolt részei” valódi értelméhez. ■

† Mgr. dr. Gróh Béla

Apostoli Protonotárius

1911. szept.27–2000.dec.23

Szeptemberben töltötte volna be 90. életévét. De micsoda 90 esztendő ölelt fel az élet, amely Gróh atyának – mindenki csak így hívta – osztályrészül jutott! – Életének történelmi koordinátái a két világháború és azok fájdalmas következményei, két embertelen, gyilkos ideológia feltartóztatatlannak tűnő előretörése, gátlástalan világhatalmi ambíciókkal, és azok meglepő bukása voltak. A Trianonban feldarabolt ország problémáival éppúgy azonosult, mint később, menekülésre kényszerülve, az emigrációs magyarságával. Életkörülményei megváltozása folytán alakult át számára a „haza” fogalma is egyre inkább szellemi valósággá, ami azonban nemhogy csökkentette volna, ellenkezőleg erősítette elkötelezettségét hazája és népe irányában.

Gróh Béla élete tartalmát és irányait döntően a természetfölötti kategória határozta meg: Isten már fiatal korában belépett egyéni történetébe és szolgálatára hívta. Egyházi előjárói az innsbrucki Canisianumba küldték, ahol 1929 és 1934 között teológiát végzett. A szombathelyi egyházmegye szolgálatára pappá szentelték, majd Rómába került a Gregoriana egyetemre egyházi jogi tanulmányok végzésére. A doktorátus megszerzése után 1940-ig a pápai törvényszéken, a Rotán szerzett további gyakorlatot. Magyarországra visszatérve polgári jogot tanult. Ezzel párhuzamosan tanárként működött egy katonai reáliskolában, amíg csak 1943-ban katonalelkészként Oroszországba nem került. Lelkipásztori tevékenységébe bevonta az orosz lakosságot is és titokban sokat megkeresztelt.

A háború után a kommunista hatóságok letartóztatták. A vizsgálati fogságból szabadulva, 1948-ban kalandos körülmények között Ausztriába menekült. Megbízást kapott a Voralberg-i magyarok lelkipásztori ellátására Feldkirch székhellyel. 1956 után őt nevezték ki ausztriai magyar főlelkésznek. Ebben a minőségben nemcsak az Ausztriába özönlő magyar menekültek számára gondoskodott lelki segítség megszervezéséről, hanem szívén viselte a tanuló ifjúság sorsát is: a hirtelen megnövekedett létszámú innsbrucki Magyar Gimnázium zavartalan működésének biztosítása és a Kollégium megalapítása nagyrészt neki köszönhető. Erre a célra sikerült – főleg Amerikából és Svájcból – annyi adományt összegyűjtenie, hogy abból megfelelő épületet lehetett vásárolni, amelyben az első öt évben gimnazisták, majd 40 év óta Innsbruckban tanuló magyar egyetemisták találtak otthonra. Összlétszámuk jóval meghaladja az ezret. Az otthon fenntartásának költségeit mindaddig Gróh atya teremtette elő svájci kolduló körútjai során, amíg kora és egészségi állapota miatt nem volt kénytelen visszavonulni a Kollégium

vezetésétől a Keresztes Nővérek Rumiszanatóriumába. Megérthette, hogy a szentanya, érdemei elismeréséül, Apostoli Protonotáriussá nevezte ki.

A felsorolt életrajzi adatok alapján egy nagyképességű szervező, egy egyházi „manager”, egy „fund-raiser” alakja jelenik meg előttünk, aki összekötöttéseit kiválóan tudta mozgósítani. Akkor is, ha Gróh Béla valóban rendelkezett ilyen képességekkel, megjelenése, modora egészen más típusú emberre engedtek következtetni. Kevésszavú, visszahúzódó, kissé életidegen, majdhogynem naiv személynek tűnt, akivel nem könnyű szó érteni. Ezért esett meg, hogy akik csak felületesen ismerték, nem érezték szimpátiát irányában. De aki közelebb került hozzá, felfedezhette, hogy nemcsak nagyon okos, képzett, a realitások talaján álló egyéniséggel áll szemben, hanem melegszívű, segítőkész, lelki emberrel, aki hihetetlenül szerényen, sőt szegényesen élt és ruházkodott. Lakása a Kollégium épületében egyetlen szobából állt, ez volt irodája, fogadó és hálószobája és ebédlője, mert nem akart – mint mondta – „fiait” től helyet elvenni.

Kevesen tudják, hogy éveken keresztül maga kotyvasztott magának egyszerű tehenet valente állatt, azt ette mindennap, amígcsak a jó irgalmas Nővérek meg nem könyörültek rajta és meg nem hívták, hogy étkezzék náluk a papi asztalnál.

Ha most, amikor Gróh atya eltávozott közülünk, feltesszük a kérdést, mi lett volna az ezer magyar fiatalal, akiknek ő adott otthont, ő biztosította a továbbtanulási lehetőséget, ha ő nincs, akkor rádobnánk, hogy így megmentette őket attól, hogy elkallódnak. Ezért természetesen mindenekelőtt ők kell, hogy hálával gondoljanak rá; de nem kevesebb hálás megatottsággal kellene emlékeznünk rá valamennyiünknek, hiszen az ezer fiatal magyart az ősszmagyarság számára ő mentette meg, tartotta meg, nyitotta meg számukra a jövőt. De szóltan példájával, áldozatkészségével közelebb hozta hozzájuk a keresztény lelkiiséget is, az egymás iránti felelősségtudatot, a szeretetet, amely minden kultúra, minden békés társadalmi élet alapja.

Az Úr egy nappal karácsonyeste előtt hívta magához hí szolgálat. Lehet-e szebb, bensőségesebb ajándék egy öreg pap számára, mint hogy karácsonyt – méghozzá a jubileumi karácsonyt – a mennyországban ünnepelhesse?

Frank Miklós

Köszönjük, ha megújítja az Életünk előfizetését!

Madridi levél

Ezredforduló

Beléptünk az új századba, a harmadik évezredbe. Sokan már megünnepelték egyszer jó esztendeje, amikor ketessel kezdünk írni az évszámot; most aztán láthatuk, hogyan köszöntötték tűzijátékkal Sydneyben, Moszkvában és New Yorkban.

A sajtó értékelésekkel volt tele; volt, aki a XX. századot egyszerre „csodálatosnak és szörnyűnek” minősítette, s meg akarták állapítani, kik voltak legnagyobb tudósai, politikusai, melyek találmányai és eseményei. Arra is próbáltak választ adni, mi aggaszthat legjobban az új század kájsztöbén (erőszak, túlnépesedés, éghajlati változások), mely problémákat sikerül majd megoldani, melyeket nem.

Megtudhatuk, hogy az új században legyőzhetjük a rákbetegséget, ha komolyan vesszük, a szív és érrendszer bajai viszont továbbra is az első helyet foglalják el a halál-ok között. Arra is figyelmeztettek, hogy a fejlett világban tanácsos volna visszatérni az egytől-egy túltáplálkozás helyett. Európa természetesen halandóságát csak afrikaiak és ázsiaiak bevándorlásával s ezek termékenységeivel lehet majd kiegyenlíteni, ami megint növelni fogja mind az idegenyűlölést, mind a fajkeveredést.

A vélemények gyakran megoszlanak. Mig többek szerint a kor egyik jellemzője a vallásosság csökkenése lesz, ma a Fülöp-szigeteken és Indonéziában keresztények és mohamedánok még ölik egymást, ha nem is éppen hitük miatt; az utóbbiak radikális irányzatai egyre terjednek, Kínában pedig újbuddhista közösség tagjainak százaai tartóztatják le. Egy ismert spanyol gondolkodó szerint, – apja indiai, anyja katalán volt, – a jövőben egyre nagyobb teret hódít majd a gyakorlatias „egyéni vallásosság”, mely magasabb értékeket keres, de elutasítja az utópiákat s bizonyos misztikus érzéssel egyenlíti ki a bizonytalanság tudatát.

Természetesen túlzás volna elvárni a levélírótól, hogy mélyebb következtetéseket vonjon le, célokat tűzzön ki és tanácsokat adjon olvasóinak. Annál is inkább, mivel sok újjévkor meggyőződhetünk róla, hogy „túlságosan hasonlít az óévhez”, s jó szándékunk ellenére mi sem változtunk meg lényegesen. Azt azonban talán mégis meg kellene kísérelnünk, hogy mindenki a maga helyén valahogy hozzájáruljon a világ szebbé-jobbá tételéhez, kész legyen áldozatokat hozni az arra érdemes célokért, védje a gyengébbek jogait és tudatában legyen, hogy mindig elég tér marad a felebaráti szeretet, a karitász gyakorlatására is. A mérleget aztán majd levonják dédunokáink száz év múlva.

Rónai Zoltán

Ki hegyre megy...

Ki hegyre megy, annak kardok közt kell járni s odafönt a csúcson keresztnek kell állni.

Az jut csak oda fel, kit Isten kereszttel. De nem babérággal. Tövissel, kereszttel.

Százezer kardél fog szívébe vágni. Mégse engedj, Uram, félúton megállni!

Pusztai Sándor (1911-1983)

Dr.Mehrle Tamás OP (Fribourg):

A „HIT ÉS ÉSZ KAPCSOLATA”

II.JÁNOS PÁL enciklikájá

4. fejezet: A hit és az ész kapcsolata

Noha a pápa már eddig is sokat mondott a hit és ész kapcsolatáról, mégis egy külön fejezetet szentel ennek a kérdésnek. Szándéka, ezt a centrális tematikát a maga történelmi alakulásában és fejlődési szakaszaiban részletesebben tárgyalni, hogy ennek alapján aztán a teológia jelen feladataira vonatkozóan is tudjon állást foglalni.

Szent Pál levelei bizonyítják, hogy már az apostol néha hivatkozott kora filozófiájának egyes tanaira, másokat meg szigorúan elítélt. Érthető, hogy az első keresztények, akik szembesültek koruk filozófiájával azokat a nézeteket, melyek nem mondtak ellen hitüknek, rokonszenvvel fogadták, – nevezetesen a pogány filozófusoknak azt a kísérletét, hogy a pogány hitet babonás elemektől megtisztítsák, – viszont más nézeteket, melyek a keresztény hit alapjainak a tagadására vezettek, határozottan elvetették.

Az első egyházatyák azokkal a filozófusokkal, akik a pogány vallást maguk is kritikusán megítélték igazi dialógust folytattak, hogy ezáltal a pogány világnak is alkalmat nyújtsanak a keresztény hittel való közelebbi megismerkedésre. A pápa felsorolja azokat, akik ebben a munkában érdemlegesen részt vettek. Sajnos mi csak röviden tudjuk nevüket felidézni és egy-egy mondat tal teológiai érdemüket megjelölni.

A legrégebb atyák, nevezetesen Sz. Ireneusz s Tertullianusz az apostoloknak inkább szigorú elítélő magatartást tettek magukévá, sőt negatív véleményüket könnyen kiterjesztették mindenféle filozófiára. Ez érthető volt, mert a keresztény hit oly sok életkérdésre adott választ, hogy a pogány filozófusokkal való foglalkozás szinte túlhaladott dolognak tűnt fel előttük. Zavart okozhatt az is, hogy a régi arisztoteleszi filozófusok, a filozófia legnemesebb részét, a teodiceát, teológiának nevezték, viszont Jusztinus és Alexandriai Kelemen a keresztény hitet vagy az evangéliumot nevezték igaz filozófiának. A keresztény gondolkodók lassanként a régi filozófusoktól, nevezetesen Platónról átvettek kritikusán átgondolt filozófiai elemeket. Külön jelentősége van Origenesnek, aki elsőnek kezdte meg a keresztény teológia kidolgozását. A platói vagy újplatói filozófia kereszténnyé tételének a munkájában érdemes munkát végeztek Origeneszen kívül a Kappadóciák, Areopagita Dénes, de főképpen Szent Ágoston. Ágoston a platói filozófia segítségével dolgozta ki teológiai szintézisét, de a platonistáknak szemére veti, hogy helyes ugyan a céljuk, de nem akarnak tudni az egyedüli odavezető útról, Jézus Krisztusról. Ágoston tana az egyház számára évszázadokon át a teológiai spekuláció legmagasabb rendű műve maradt. A 13. században az egyház már igazi iskolai teológiával rendelkezett, a skolasztikával, melynek kezdeményezője, úgy is mondhatnánk az atyja Sz. Anzelm volt. Anzelm a kifejezőmódjában néha túlságosan a hitgazságok értelmi igazolódását sürgette, úgyhogy alaptalanul ugyan, egy bizonyos teológiai racionalizmus gyanújába került.

A skolasztika a 13. században aquinói Sz. Tamással érte el a csúcspontját. Tamás meggyőződése, hogy az értelem és hit között, amennyiben Istenben forrásznak, ellentmondás nem lehet-

séges. Csakugyan a kinyilatkoztatás szerzője Isten, aki értelmünket úgy teremtette, hogy vele felismerhessük az igazságot. Értelmünk akkor igaz, ha ítélete megfelel a valóságnak.

Tamás még a tévedésnél is mindig disztinált, hogy megőrizze azt, ami igaz. Az első közt folytatott dialógust az arab és zsidó filozófusokkal. Főérdeme, hogy a teológia fellendülését idézte elő, mégpedig azzal, hogy mesterét Nagy Szent Albertet követve az arisztoteleszi filozófiát állította a teológia szolgálatába. Arisztotelesz filozófiájának kifejezetten metafizikai megalapozása van. Egyedül az ilyen metafizikai, azaz létanalógiai tan képes maradandó igazságokat elismerni és egyedül az ilyen filozófia alkalmas arra, hogy Istent, a végtelen létet, nemcsak metafizikus képekkel, hanem igazi pozitív, noha analóg fogalmakkal értesse meg. Ha ezt tartjuk szem előtt, egyáltalán nem látszanak megdöbbenőnek a pápának Tamást magasztaló dicséretei. XXII. János 1323-ban avatta szentté. V. Pius 1567-ben egyházdoktorrá és XIII. Leó pápa 1880-ban az összes katolikus iskolák védőszentjévé nevezte ki. Halála hétszázadik évében, VI. Pál emeli ki Tamás teológiai érdemeit, II. János-Pál pápánk pedig a jelen enciklikában Tamás gondolkodásának maradandó újdonságára hívja fel figyelmünket.

A jelen fejezet végén a pápa nagyon finom analízis keretében rámutat arra, hogy milyen veszteséget jelent az emberiség számára a hit és értelem szétválása, szembehelyezése, mert ez mindkettőnek a gyengülésére és harmonikus egysége elvesztésére vezet. Ha figyelmesen elolvassuk sorait, még ha talán nem is vagyunk hivatásos filozófusok, lehetetlen meg nem értenünk, hogy a mai kor szellemi eltévelyedései, mint amilyen a racionalizmus, agnoszticizmus, idealizmus, humanista ateizmus, tudományos relativizmus és nihilizmus valóban tragikus krízisbe sodorták az emberiséget. E válság szerencsés végét kívánjuk ugyan, de elérkezése idejét még megsejteni sem tudjuk. Boldogok, akik hitükbe vetett bizalommal leküzdik a keresztény lélekhez nem méltó borúlátást és Krisztus szavaiból erőt merítenek, hisz Ő mondotta: „Bizatok bennem, mert legyőztem a világot!” (Jn 16,38).

Folytatás következik

Kelet-Szlovákiában is elindult a Komáromi Imanap keresztje

A hívek magánkezdeményezése folytán plébániáról plébániára viszik azt az emlékkeresztet, amelyet immár 10 éve minden Jó Pásztor vasárnapján végighordoznak Komáromban, hogy ott a hívek sokasága a kereszt árnyékában, szerzetesi, papi és főpapi hivatásokért imádkozzon. Mivel az úgy nincs központilag szervezve és irányítva, a kereszt útja valóban keresztút. Hűen tükrözi az itt élő katolikus magyarság magárahagyottságát, de azt az eleven hitet is tanúsítja, amely alapján ez a maroknyi nép reméli, hogy Krisztushoz, az örök Főpaphoz való szeretetteljes ragaszkodásáért, valamint a Boldogságos szent Szűz szőszólására és néptünk szentjeinek esedezésére, vágya előbb-utóbb teljesül.

GB/MK

Vallomás a szülőföldről

Haza, hazafi, hazafias: van még ilyen? A szónak eredeti, nemes értelmében? Ahogy Kölcsey tanítja? Vagy csakugyan olyan mélyre zuhant e fogalmak értéke? Nincs már aranyfedezetük? Mert a mai köznyelv – a közgondolkodás tükré – messze kerülő őket, identitás-zavarban szenved s ha mégis szóba kerül a haza, akkor annak enyhén rosszálló „felhangja” van, ahogyan az idegenben élő magyart sajnálkozva nevezik „külföldre szakadt hazánkfianak”. Persze a vesztett háború után nemcsak nálunk volt így, a németek is óvakodtak hazát (Vaterland-ot) emlegetni, nehogy a nacionalizmus bűnébe tévedjenek. Tehát mondták a minden értelemről mentes hivatalos Bundesrepublik-ot. Jól emlékszem, az öreg Ludwig Erhard, a „német gazdasági csoda” atyja mindig megilletődve, csak-azt is „Vaterland”-ot mondott.

Miközben ilyenfajta gondolatok foglalkoztattak: haza, szülőhaza, szülőföld, eltett holmijaim még kotorászra kezembe akadt egy diákpályázatra beküldött dolgozat, amit nekem kellett elbírálni. A pályázó – ide írom a nevét: Kalász Mónika – most érettségizik Rozsnyón, akkor csak 15 éves volt a szülővárosát, a felvidéki Szepsi-t dolgozta ki. Megérdemelten kapott díjat. Mindennek utánajárt, utána kérdezett, nagyon szemléletesen és részletesen mutatta be a városka történelmi múltját, nevezetesen híres embereit (Szepsi Csombor Márton), a tájat, amely körülveszi, az emberek mai életét. A végén – amiért ezt a néhány sor papírra teszem – a szülőföldről vall s stílus olyan megejtő egyszerűségével, amely most is könnyet csal a szemembe... Ideje, hogy Mónikának adjam át a szót:

Szepszi! Ez az én kis városom, ahol mindig otthon érzem magam. Ide mindig „h a z a” jövök, mert az otthon melegét csak szülővárosom, Szepsi tudja biztosítani. Büszke vagyok, hogy e városka történelme ilyen gazdag, bő, összetett és csodaszép. Itt anyanyelven beszélhetek, az emberek vidámak, egyszerűen élvelek a kis város. Mindennap történik valami. Egész héten a kollegiumban vagyok, de ha elérkezik a péntek, számomra az olyan öröm, mint kislányok számára az anya közelléte. Boldogan térek vissza, mert itt van mindenem, amiért érdemes élnem. E városban, ha hosszú útról jövök haza, nosztalgiam elcsitul, szívem kapuja megnyílik, és melegséget, otthon-szeretetet érzek magam körül, boldogság tölt el engem. Szepsi, Szepsi, Szepsi. Soha nem tagadom meg, hogy ez az én szülővárosom, ahol felnőttem, és soha sem fogok szégyent hozni rá.

Vallomás a szülőföldről, a kisebbik hazáról. Tehát mégis csak van haza. Sokszor éppen kívül a Nagyhazán.

Szamosi József

24 millió szentévi római zarándok. Az olasz hatóságok szerint az elmúlt szentévi során mintegy 24,2 millió zarándok kereste fel az Örök Várost. Átlagosan 2,7 napot töltött egy látogatás Rómában. Az előzetes becslés igen pontosnak bizonyult, mert eszerint 24,4 millió zarándokra számítottak. *Kathpress*

*

A Collegium Germanicum et Hungaricum-ban, Róma egyik legrégebb kollégiumában a 2000-2001-es akadémiai évben 24 magyar papnövendék tanul magyarországi és erdélyi egyházmegyékből. ■

FIATALOKNAK

Az évközi 7. vasárnapon olvassuk Szent Lukács evangéliumából a következő sorokat: „Ha arcu út valaki, tartás oda a másik arcodat is.” (Lk 6,27-28)

Egy olyan világban élünk, ahol minden a pénz, a piaccgazdaság és a teljesítmény körül forog. Mindenki arra figyel, mi az ami igazán fontos, időszerű. És nemcsak a gazdasági életben, hanem az élet minden területén. Mi a divatos, sportos, fiatalos, lendületes. Ez számít, s ami a lényeg: „márkás” legyen, legyen az cipő, ruha, gépkocsi ... Sőt, ez a megkülönböztető értékelés kiterjed az emberi egyéniségek világára is. Elég néhány jellegzetes holmi s máris tudjuk ki is viseli azt, ki is lett híres-hírhedt általa.

Az idézett evangéliumi rész, Jézus szava, a mai ember számára megdöbbenítő felhívás. Önkéntelenül is az jut eszembe, hogy bármennyire is sóvárog a világ a békés, nyugalmas életre, a felebaráti szeretet, a tolerancia ezen rendkívüli megnyilvánulása olyan kihívás, amit nem tudunk teljesíteni. Arról ismerjenek ránk, keresztény emberekre, ez legyen a mi „márka”-jelünk, hogy pofonoktól piros az arcunk? Ezért vagyunk mi jók, megbízhatóak, divatosak, keresettek az emberi élet piacán?

A mai evangéliumi rész elgondolkodtat, mit jelenthet ez a kifejezés: „márkája: keresztény”, Jézus szándékainak, örömhírének a tükrében. Nem a piruló arc a fontos, hanem az a kihívás, hogy egyáltalán merünk-e úgy gondolkodni a békéről, az erőszakmentességről, mint Ő. Akár a teljes örfeláldozásig, a „kereszt botrányáig” menve... Bármennyire is féltelmetesen hangzik, de a keresztény önzonosságunkhoz hozzátartozik ez a döntés: tudunk, akarunk-e „gyökeresen jók” lenni? „Márkája: keresztény”, s annak félreismerhetetlen jele nem a piruló arc, hanem sokkal inkább:

- az imára kulcsolt kéz - azokért, akik bántanak, arcu ütnek bennünket
- az áldásra kiáltó kéz - azokért, akik szidnak minket
- az ajándékozásra kinyújtott kezek - amelyek a mennyi Atya jóságát bizonyítják.

Pál atya

II. János Pál pápa moszkvai látogatása?

II. János Pál pápa moszkvai látogatására idén még aligha kerül sor. Legalábbis erre utalt Moszkvában Carlo Ciampi olasz államfőnek II. Alexij orosz pátriárka. Mint az ortodox főpap hangsúlyozta, a pápa útját alaposan elő kell készíteni és a még fennálló akadályokat maradék nélkül el kell távolítani. A kijelentés burkolt utalás az orosz ortodox egyház azon vádjára, amely szerint a katolikus egyház - főleg Ukrajnában, Belaruszban és Kazahsztánban - térítő munkát folytat. De a tavaly Rómába látogatott Putyin orosz elnök sem hívta meg a Szentatyát Moszkvába, holott két hivatali elődje: Jelcin és Gorbacsov is reményét fejezte ki vatikáni látogatása során, hogy hamarosan hazájában látathatja vendégül János Pált.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

P. Szöke János SBD (Budapest)

VIDÁM EMBEREK

Néha csak egy féltucatnyi embert tudnak megnevetetni a családban vagy a munkahelyen. Ritkábban fordul elő, hogy tömegek hahotázzanak egy szellemes ember előadásain. Akik körülöttünk csevegnek, kiabálnak, vagy úgy gondoljuk, hogy zavart keltenek, nemcsak türelmünket veszik igénybe, hanem fel is vidámíthatnak bennünket.

Az emberiség sokat veszítene, ha az élet útján nem haladnának velünk vidám emberek, biztosan megéreznénk hiányukat. Amit ők tesznek, pótolhatatlan az emberiség számára, mert szeretetből teszik, és amit adnak, minden ajándéknál értékesebb. Az igazán jó ember, vidám ember. Másként ez nem is lehet. Aki a jelenlegi rómaiak között is jó ember akar lenni, annak a hangulata derűs. A savanyú arcú, lógó orrú, zavaros tekintetű egyént még gondolatban is nehéz elképzelni eszményképnek. Ez vonatkozik különösen napjainkra. Azonban van egy komolyabb tényező, ami szükségessé teszi az emberek vidámságát: ez a kereszténység. A kereszténység és a vidámság olyan mint az ikrek: elválaszthatatlanok.

Vidámsággal telt könyv

Ez nem más, mint a Biblia. Az Isten „nevet az égből” - olvassuk a Zsoltároknak (2,4). Azokat a népeket neveti ki, akik uralma alól ki akarják magukat vonni. Karl Rahner szerint: „Az Isten nyugodtan nevet.” A Biblia megerősíti, hogy a legtisztább és legharsányabb nevetés Isten fényének és arcának sugarát vetíti ránk. A győzedelmes Istennek, aki a történelem és az örökkévalóság ural, új vonásával ismerkedünk meg. Azzal az Istennel, akinek a nevetése azt bizonyítja, hogy végeredményben minden az ő terve szerint történik.

Sára, Ábrahám felesége, aki Izsákot hozta a világra (Izsák nevetést, „mosolyt” jelent), így kiáltott fel: „Isten örömet szerzett nekem, s aki hallja, velem együtt örül” (Ter 21,6).

„Legyen számos örömben részed”, kívánja az angyal Tóbiásnak (Tób 5,10).

„Ne add át magad egészen a gondoknak, töprengéseiddel ne okozd vesztedet” - tanácsolja a bölcs Sirák (Sir 30,21), mert „a szívbeli öröm az ember élete, a vidám kedély megoldja napjait” (30,22).

„Sokat megöl a gond, a hasztalan bánat” (Sir 30,23).

Az Ószövetségi Szentírás tele van örömmel, annyira, hogy még a csillagok is nevetnek. Erről Baruk így ír: „A csillagok vidáman ragyognak helyükön és örvendenek; hívja őket és azt felelik: itt vagyunk. Vidáman csillognak alkotójuk előtt” (Bar 3,34-35).

Az Újszövetségben talán még inkább megcsendül az öröm, hiszen 250 alkalommal van róla szó. Szent Pál az örömet a Szentlélek adományai közé sorolja. Filippi lakóinak szorgalmazza: „Örüljétek az Úrban, ismét mondom, örüljétek” (Fil 4,4). „Isten a vidám adakozót szereti” (2Kor 9,7).

Jézus...

Jézus, amikor befejezte földi működését, azt állítja, hogy mindent azért tett, hogy „az én örööm legyen bennetek is és teljes legyen az örömtök” (Jn 15,11).

Néhányan azt merészelték állítani, hogy Jézus soha nem nevetett. Ha ez így lenne, lehetetlen lenne elképzelni, hogy amerre Ő járt, ott a sírás vidámsággá változott, a félelemből reménység lett, és a halálból élet.

Hogyan lehetne megmagyarázni vidámság nélkül, hogy a fáradt és csalódott embereknek új lendületet adott? Hogyan magyarázható meg a dühös farizeusok vádja, hogy „eljött az Emberfia, eszik is, iszik is és azt mondják rá, lám falánk és iszákos ember, a vámosok és a bűnösök barátja” (Mt 11,19).

Egy besavanyodott ember szomorúfűz hangulatban nem megy lakomákra, lakodalomra és ebédekre. És még valami! Hogyan vonzott magához sok gyermeket és egyszerű népet, ha nem a vidámságával? Jézus vidám volt és tudott nevetni.

Néhány kedvező következtetés az eddigiek nyomán.

Aki vidám, Istenről tesz tanúságot, róla szól és Jézust méltatja.

Egy pszichológus állítja: „Ha az ember Isten képmása és dicsősége, annál inkább így van, mikor egy keresztényről azt állítják: szimpatikus ember. Ennél nagyobb dicsőret nem illeti sem az embert, sem a Teremtőt” (F. Casanova). A keresztény tannal ellentétben élők nem pogányok, hanem szomorú népek. Van, aki egyenesen azt állítja, hogy az Újszövetség legnagyobb bűne az, ha valaki nem vidám (G. Rittelmeyer). Egy másik teológus, Havrey Cox kedvesen fejezte ki ezt a valóságot: „A nevetés a mi keresztvételünk”. Ez a kérdés: lehet-e valaki keresztény vidámság nélkül? Lehet-e Istenről szólni lendület nélkül? Talán így jobban megértjük a humorista író, Bruce Marshall, aki azt írta: „Akit a hit nem fakaszt vidámságra, az nem érdemli meg, hogy megvaljja azt”.

Az ember legyen bölcs

A vidám ember rokonszenves.

A vidám ember bölcs, mert mindennek ellenére tud nevetni. Aki nevet, nem egyszerűen, hanem háromszorosan bölcs.

Először azért, mert amikor nevet saját koporsójából kihúz egy szöveget.

Másodszor azért, mert kevesebbet fáj a feje.

Harmadszor azért, mert sokan megkedvelik.

Ezért ujjonganak az orvosok, a pszichiáterek és a tudósok, ha vidám emberekkel találkozunk.

Aki nevet, nem számolja állandóan pulzusát. Nem hiába ajánlanak az orvosok feszültségben élő embereknek vidám filmeket, mások pedig viceket javasolnak kikapcsolódásként. Az is előfordul, hogy egyes kórházakban, a különböző osztályok hóhóccokat kérnek fel, hogy vidámsítsák a betegeket.

Paolo Pancheri, a neves olasz pszichológus szerint a nevetés üdvös hatása elvitathatatlan, kifejezett és hasznos tettek tartja. A nevetés befolyásolja az emésztőszerveket, a szívet is felvidámítja és lazítja az izmokat. Nem szólvá arról, hogy az agyat is megmozgatja és jó hatással van a reflexekre is. És ha mindez még nem lenne elég, legalább erőmeztakarítás szempontjából kell nevetni: a homlok összeráncolásához 65 izom működése szükséges, a nevetéshez csak 15.

Lényeges, hogy vidámak legyünk, hogy nevéssünk és magunkat se vegyük halálosan komolyan.

A jó humor arra való, hogy felébrésztük magunkban a fiatalos lendületet és a lelünk ártatlanságát. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a nevetés a szeretet egyik formája. A vidám ember fejlethetetlen emléket vés testvérei szívébe.

A keresztény ember nyolc boldogsága másként

1. Boldog az az ember, aki önmagán is derülni tud: élete végéig szórakozhat.
2. Boldog az az ember, aki rá tud nevetni másokra: hídak ver feljüket.
3. Boldog az az ember, ki nem tud mindent és nem csinál meg mindent: az Istenre is hagy valamit.
4. Boldog az az ember, aki mindent komolyan vesz, de nem tragikusan.
5. Boldog az az ember, aki szórakoztatni is tud és nem mindig oktat.
6. Boldog az az ember, aki megérti, hogy az a legboldogabb, aki másokat boldoggá tesz.

7. Boldog az az ember, aki a nyolcadik „irgalmassági tettet gyakorolja”: a szomorúakat megvidámítja.

8. Boldog az az ember, aki meg tudja érteni, hogy az Atya és a Fiú két különböző, de rendkívüli személy.

Az ember rendeltetése

Az ember az öröme van ítéve. Öröksége nem a pokol vagy az állatokhoz hasonló megszűnés. Egy ló nem tud nevetni, csak nyeríteni.

A nevetés és a mosoly, az ember felsőbbrendűségéről tesz tanúságot. A keresztény vértanú mosolyogva fogadta a halált. Ki van zárva, hogy mosolya a pokolba vigyen. ■

Farsang

Megfordult az idő Pállal, * fehér apostolzakállal prédikál, a bűn ellen Január.

De szavára most nem hallgat, tombol a világ, a Farsang örödge fittyet hány a hidegre.

A hó keblén, a jég hátán piros tüzet rak a Sátán, s nyitva lék, vetve hurok, hányva lép.

Piros rózsát nyit a jöved, messze van még Húshagyó Kedd. Zenezsól!...

Messze van még Hamvazó.

Háromhetes még a naptár, messze van még Péter és Pál. Medvebőr!...

Telik a nyár bővíből!...

* Január 25, a naptárban Pál fordulása, azaz megtérése

Bözsike *

Bözsike már nagyleány, - tegnap volt öt éves, találgatja javában: kihez menjen férjhez.

De mielőtt férjhez megy, előtte az élet, pályát választ. Először elmegy kiscselédnek.

Varrónó lesz azután, s azután színesznő, s ha övé lesz a világ, lemond az egészről.

Utóljára férjhez megy, mint az anyukája, anyuka lesz belőle, - az a legszebb pálya!...

Memme is már világra, de még nem tud főzni, s anyukánál akar még egy kicsit időzni.

* A költő Honor nevű leányát tréfásan Bözsikének becézték.

Nagyapa

Nem apa vagyok már, hanem nagyapa, - annak nevez engem három unoka.

Három kis legénynek nagyapja vagyok; most már egész bátran meg is halhatok.

Három unokám át úgy szeretem: nem halok meg, csak hogy nagyapjuk legyen.

Szeretnek ők engem nagyon de nagyon, nagyapa nélkül hát őket nem hagyom;

a sír széléről is kezük visszafog; szívem a sírból is rájuk mosolyog.

Erdélyi József (1896-1978)

Egy alkotó hazafi

A modern magyar iskolarendszer immár történelembe nőtt nagy alakjára, *Klebsberg Kunóra* emlékeztek a közel-múltban.

125 éve született Magyarpécskán. A két háború között vallás- és közoktatásügyi miniszterként lényeglátóan felismerte, hogy trianoni esetességünkben csak minőségi kultúrával tudjuk a magyar jövőt megteremteni. Ennek előfeltétele; egyetlen módja, hogy építsünk ki egy korszerű magyar és európai igényeket is kielégítő iskolarendszert, amely a magyar nép legszélesebb szellemi jobbjátságban hagyott rétegeit az egyetemes nemzet vérkeringésébe emeli. Az ezer sebtől vértó Csonka-Magyarországon nem volt egyszerű feladat eme nagy koncepciójú tervet megvalósítani. A nagy áldozattal járó nem kis költséget, valóssággal kiverekedte a Bethlen kormánytól. Nagy segítségére volt nemes törekvéseiben az alulról jött, nagytehetségű Vass József, a népjóléti miniszter; de maga Bethlen István is felismerte kultuszminisztere nagy vállalkozásának nemzetpolitikai jelentőségét.

INTERNETEN A MISSZIÓ

<http://www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission>

Pál apostol korának legkorszerűbb tájékoztatói eszközeit vette igénybe, amikor hithirdető körutakat szervezett és leveleket írt. Úgyesen kihasználta kora legkorszerűbb adottságait: utazott hajón és szárazföldön, fellépett a világhírű areopaguszon, piacokon és tereken, a korabeli postai állomásokon és híradó-helyeken. Következésképpen napjainkban mindenekelőtt a digitális médiák lehetőségeit használna, videóclipeket és „honlapokat” szerkesztené, az elektronikus drótposta, e-mail és internet segítségével hirdeténe a krisztusi örömhírt az egész világon.

Missziókon ugyancsak igyekszünk lépést tartani a korról, és a legkorszerűbb eszközök segítségével akarunk eleget tenni lelkipásztori megbízásunknak. Már eddig is korszerű telefon, fax, fénymásoló, komputer és videorekorder segítette munkánkat. A sajtóapostolkodás jegyében szerkesztettük Értesítőnket. Néhány hete saját honlappal rendelkezünk, lelkipásztori utazásokra vállalkozunk a világhálón, az interneten is felkínáljuk szolgálatainkat:

Romániában újráválasztották Iliescut, a korábbi kommunista elnököt

A választás második menetében két ellenjáró jelölt vett részt: *Ion Iliescu*, a korábbi államelnök, a Kommunista Párt szocialistává átkeresztelt vezére és a kisebbségeket, így a magyarokat is üldöző szélsőjobboldali nacionalista, *Cornelius Tudor*.

A volt elnök a szavazatok 70 %-át kapta. Sok fiatal, aki az első menetben Tudorra voksolt, a másodikban megmondta magát és Iliescúra szavazott. Iliescu, aki 1990-96 között volt Románia elnöke, nyomában az urnák zárása után győzelmi beszédet tartott, s kijelentette, hogy az ő politikája a nyomor elleni harc, csatlakozás az európai Unióhoz és a NATO-hoz, partneri viszony az USA-val, türelem és a veszített javak visszaszerzése.

A mélyen keresztény életű és ugyanakkor *ízig-vérig* magyar Klebsberg (neve ellenére!) 9 éves minisztersége alatt több mint 5000 tanyasi iskolát alapított, megreformálta a magyar középiskolai oktatást, a polgári fiúiskolát, a kereskedelmi és természetesen a gimnáziumi oktatást, míg a magyar főiskolák és egyetemek nivóját európai rangra emelte. Ő hozta létre a külföldi Collegium Hungaricum-okat is (Bécs, Berlin) és a római Magyar Akadémia létrehozásában is oroszlanrésze volt. – Mi, volt emigránsok tudjuk: az általa megreformált magyar főiskolákból és egyetemekről – még 1956-ban is – olyan értelmiségiek kerültek ki, akiket nyugaton is respektáltak.

A szenális magyar kultuszminiszter közismert kijelentését kell idéznünk: „...háromféle magyar hazafiság van: szónokló, kesergő és alkotó”.

Igen! Klebsberg Kunó *alkotó hazafi* volt. E szellemi hagyatéka érvényes minden magyar nemzedék számára.

Gy. Pethe Ferenc

Szent Balázsról, névnapjáról és környékéről

Február hónap egyik jeles napja bizonyára a Balázs-nap, a kalendáriumokban február 3. A most elkészülő század magyar irodalmának két ismert szép költeménye is eszünkbe hozza. Az egyik *Babits Mihály* klasszikussá érett „Balázsolás” című verse. (Az *Életünk* már közölte, legutóbb 1998 februárjában.) A másik vers nem ilyen drámai hatású, sőt inkább üdítő költemény: *József Attila* „Altató”-ja az ismert refrénnel: „*Aludj el szépen, kis Balázs*”.

*

Lássuk most futtában, ki volt ez a kedves szent? Adatszerűen keveset tudunk róla: az örményországi Sebasta püspök volt, 320 körül halt vértanú halált, megkínózták majd lefejezték. Legrégibb naptáraink is számon tartják névnapját, a néphagyomány ősidők óta a torokbajok csodálatos gyógyítóját tiszteli benne.

*

Azt hiszem, hozzám hasonlóan, minden gyerek megilletődve gondol az első *balázsszáldásra*. A még sötétes templomban a pap állunk alá tartotta a két keresztbetett égő gyertyát (*Ó, milyen fényes még most is emlékezetemben!*) és latinul mondott rövid imát: „Szent Balázs püspök és vértanú, szabadítsd meg téged a torokbajtól és minden más bajtól”.

Bizonyára ennek köszönhetem, hogy kisgyerek koromban kigyógyultam az akkor még leginkább halállal végződő, rettegett fertőzőbetegségből, a torokgyökből. Más néven roncsoló toroklob, azaz *difteritisz*. Ahogyan anyám mesélte, lélekszakadva rohantak velem Pestre, egyenesen a Stefánia Gyermekkorházba. Ott az orvosok azonnal egy ezüstcsövet dugtak a torkomba, hogy a fulladást megakadályozzák. A veszélyes gyulladás azonban nem szűnt meg. Utolsó lehetőségeként az orvosok *gégemetszésre* készültek föl.

Anyám megrémült a gondolattól: maga előtt látta azt a férfit Kecskeméten, aki ilyen műtét után csak csövön tudott hörgöve lélegezni, s mint kislány félve futott el tőle. Nem egyezett bele a műtétbe. A veszes gyulladás azonban két nap alatt *hirtelen* lelohadt. Anyám gyógyultam vitt haza! Az orvos-professzorok nem tudtak rajtam segíteni, Szent Balázs *doktor* meggyógyított!

*

A legendák szerint, mielőtt Balázst püspökké választották, orvos volt. A Diocletianus-üldözés idején egy barlangba menekült, vadállatok vették körül, hogy védelmezzék s ő a kereszt jelével gyógyította a beteg állatokat. Erre a jelle emlékezett a keresztbetett gyertya is. Egy más alkalommal egy özvegyasszony fiának a torkából vette ki a halszállkát, így mentve meg a fulladástól.

Hazánkban is rendkívül népszerű szent, mutatja a Balázs *keresztnevek* gyakorisága. Kedveltségének *helytörténeti emlékei* többek közt a Somogy-megyei Szentbalázs helységnev (Remélhetőleg megvan még az eredeti neve!), továbbá Kassa, Szepeshely, Csíkszentlélek, Vadonfa (Sopron-megye), Abda, Esztergom stb. oltárképei.

Egyébként Balázs a 14 segítőszent egyike: az orvosok, gyertyaöntők, állatok oltalmazója.

*

Ma már csak csökevényként él néhol az un. „*balázsjárás*” szokása. Valamikor diákok jártak házról-házra Balázs napon, a csikorgó hidegben és énekes rigmusokat, köszöntőket mondtak, mint például

ezt a Mátra-vidéki éneket:

*A Szent Balázs doktorunknak
hogy ma legyen napja,
Többször is hogy megérhessük,
az Úristen adja.
Kérjük ajándékát, adja szent áldását,
távotzassa el mindnyájunk
torkának fájását.*

Néha táncot is „*ugrottak*” – és „*Szent Balázs doktor*” nevében összekoldulták a disznóvágások örömeit, hurkát, kolbászt, szalonnát s egyebet, hogy a vizsgákig, a tanév végéig kitarson a diákelemzésia. De azért jutott a kapott disznóságokból a szegény iskolamesternek is. Mert a tanítók, a nemzet igazi szellemi napszámósai régen is, most is rászorulnak ugyancsak a segítségre.

*

József Attila „*Altató*”-ját itt közöljük. A költeményről, azaz ennek refrénjéről az alábbi meglepő véleményt olvastam egyik hazai hetilapunkban. Idéztem a cikkirő fejbevegős elemzését: „A refrén: „*Aludj el szépen, kis Balázs*” valószínűleg azért került a versbe, mert a rímhívó szó a második versszakból, a „*darázs*” hangzása ezt a kedves ötletet hívta elő... Ugyanis a verset valójában nem Balázskának, hanem *Ottó Ferikének* írta, ajánlotta- (a költő)”. Ez a *Ferike* a vers keletkezésekor *éppen 31 éves*. Nos tegyük helyre a megbántott igazságot. Szögezzük le, hogy a költeményt József Attila 1935-ben *Ottó Ferencnek* (nem Ferikének!) ajánlotta, ahogyan a háború előtt 1940-ben megjelent összes versek jegyzetei között olvasható: „*485. oldal. A l t a t ó. Ottó Ferenc zeneszerző Balázs nevű unokaöccsének írta a költő*”. Ez elég világos!

Ottó Ferenc zeneszerzőt jól ismertem a 30-as évekből. Akkoriban egész sorozat József Attila verset zenésített meg; ezért ajánlotta neki a költő halálából ezt a verset. – *Ottó Ferencnek* nem volt fia.

Szamosi József.

Altató

*Lehúnyja két szemét az ég,
lehúnyja sok szemét a ház,
dunna alatt alszik a rét –
aludj el szépen, kis Balázs.*

*Lábára lehajja fejét,
alszik a bogár, a darázs,
vele alszik a zümmögés –
aludj el szépen, kis Balázs.*

*A villamos is alszik,
s míg szendereg a robogás,
álmában csöngtet egy pécit –
aludj el szépen, kis Balázs.*

*Alszik a széken a kabát,
szunyuzódik a szakadás,
máma már nem hasad tovább –
aludj el szépen, kis Balázs.*

*Szundit a lapda, meg a síp,
az erdő, a kirándulás,
a jó cukor is alszik –
aludj el szépen kis Balázs.*

*A távolságot, mint üveg-
golyót, megkapod, óriás
leszel, csak hűnyd le kis szemed –
aludj el szépen, kis Balázs.*

*Tűzoltó leszel s katona!
Vadakat terelő juhász –
Látod, elalszik anyuka –
aludj el szépen, kis Balázs.*

József Attila (1905-1937)

ERDÉLYI KINCSEK NÉMETORSZÁGBAN

Stuttgárt mellett, a hochdorfi *Kelta-Múzeum* kiállító helyeiben túnyomórésztt Erdélyből valamint a Havasalföldről származó régészeti leleteket bemutató kiállítás látható. Először kerülnek kiállításra Németországban rendkívül értékes régészeti leletek a Krisztus születése előtti első és második évezredből, melyek Erdélyben kerültek napvilágra. A kiállítást a bukaresti Nemzeti Történelmi Múzeum, a kolozsvári Erdélyi Nemzeti Múzeum és a hochdorfi *Kelta-Múzeum* rendezte, más erdélyi: szatmári, nagybányai, zilahi és a nagyváradi múzeumok részvételével. A kiállítás felüli az erdélyi bronzkor, koravaskor (Hallstatt-kor) valamint a késővaskor (La Tène-korszak) történetét.

Kedvező földrajzi fekvésének köszönhetően fontos kereskedelmi útvonalak haladtak át a történelem folyamán Erdély területén. A Kárpátok hegylánc, hágóival és szorosaival fontos szerepet játszott az ország történetében, az emberek életében. Tudott dolog, hogy Erdély rendkívül gazdag altalaji kincsekben, mint arany, ezüst, réz, ólom, só stb., melyeket már az őskori emberek a bronzkorban, majd a kelták és rómaiak is kibányászták és feldolgozták.

A legfontosabb ismertető jele a bronzkornak, magának a bronznak (réz és cin ötvözet) a használata, innen származik a kornak a neve is. Bár e kor elején még ritkák voltak a bronzból készült eszközök, fegyverek, annál inkább megnövekedett a számuk a későbbi évszázadokban és mind több kerül elő a településekből. Ehhez járul a kb. 300 bronzkori u.n. kincslelet Erdély területéről. Rendkívül gazdagon díszített bronz fegyverek, kardok, harci csákányok Szamosfalváról (Kolozs m.), Sárközről (Szatmár m.), ékszeres Goroszlórol (Szilágy m), itt látható teljes egészében a vetési (Szatmár m.) bronzkincs is.

A számos bronzkori aranykincsleletek közül viszontláthatjuk az ékszerekben gazdag leleteket Mihányfalváról (Szeben m.), Magyarzások (Temes m.) a rendkívül gazdag hínovai kincset (több mint tizezer darabot tartalmaz!) ékszerrel. Gazdagon díszített az erdélyi bronzkori kerámia, legszebb példányai láthatók a kiállításon a nagykolcsi (Szatmár m.), szekudvari (Arad m), felsővárcai (Máramaros m.) településekből, valamint a láposi (Máramaros m.) halomsíros temetkezésekből.

Az első évezredben sorsdöntő események zajlottak le a Kárpátmedencében, bele értve Erdélyt. A bronzkor végén nyugatról behatolnak az ún. Hallstatti kultúra népei, keletről pedig a koravaskor elején új népcsoportok nyomultak be Erdély területére, először a kimmerosok (9-8 sz. Kr.e.), majd a szkíták

(6 sz. Kr.e.), akik magukkal hozták steppei, állatdíszes művészetüket. Az előbbieket hatalmukat az egész Kárpát-medencére kiterjesztették, míg a szkíták a Dunáig nyomultak előre. A kimmerosok hagyatékához tartozik Erdélyben a mihályfalvai aranykincs, az érkörtvélyesi lelet, valamint a vetési bronzkincs, míg a szkítáktól az Enyed melletti csombordi

A csomaközi fejedelmi sírból származó kelta madaras sisak

temető híres, valamint a kiállításon is látható gazdagon díszített disztör Fürményesről (Szilágy m.).

A Krisztus születése előtti 5. század végén nyugatról jönnek be a Kárpát-medencébe a kelták, s elfoglalják a Dunántúlt, a Nagy Magyar Alföldet, a Felvidék, a mai Szlovákia nagy részét, valamint szinte egész Erdélyt és a Bánság területét. A gazdag temető mellett, az egész Kárpátmedencében (Erdélyben: Szászújós, Beszterce-Naszód m; Piskolt, Csomaköz, Kis-Dengeleg, Szatmár m; Érkörtvélyes, Bihar m.) falusi jellegű települések egész sorát, valamint megerősített városi jellegű településeket (oppida) is találunk (Budapest Gellérthegy, Pozsony, Zemplén, Szalacska, Munkács). A kelta korból kiállított tárgyak, eszközök, fegyverek és ékszerek a keleti kelta művelődés és művészet magas színvonaláról tanúskodnak. Közülük magasan kiemelkedik a csomaközi fejedelmi sírból származó kelta madársisak, mely egyedülálló lelet Európában (l. a mellékelt fényképet). Nincs olyan könyv a keltákról, melyben ez a ma már világhírű lelet ne szerepelne. Gazdagon van illusztrálva a piskolti kelta temető, melyet teljes egészében (183 hamvasztásos és csontvázas sír) *Németi János* nagyváradi régész tárt fel. A temetőből egy-egy gazdag hamvasztásos és csontvázas sír teljes egészében rekonstruálva a kiállításon is látható. Külön érdekessége a kiállításnak, hogy az 1961-ben Csomaközön felfedezett kelta fejedelmi sír mellékletei, melyek ma három múzeumban található (Bukarest, Nagybánya és Szatmárnémeti) először láthatók teljes egészében együtt kiállítva.

A kiállított közel kétszáz gondosan kiválasztott tárgy hűen tükrözi az Erdélyben Krisztus születése előtt megtelepedett népek művészetét és művelődési életét. A kiállításához színes, gazdagon illusztrált katalógus járul.

Dr. Bader Tibor
múzeumvezető

A kiállítás megtekinthető Hochdorfbán (Stuttgártól nyugatra, Vaihingen/Enz irányában) a B 10 út mellett, a Keltemuseum-ban, minden nap (hétfő kivételével) április 29-ig, 9,30-12; 13,30-17 óra között. Info-Tel: 07042/78911; <http://www.keltemuseum.de>

Egyházi gondok a Felvidéken

A Magyar Nemzet augusztus 19-i számában Lukács Csaba a fenti címmel ír arról, hogy *Lénár Károly* tardo-skeddi esperes a Jópásztor Alapítvány vezetőjeként tizedik esztendeje szervez imanapokat Komáromban, hogy a felvidéki magyaroknak is legyen magyar püspökük, s hogy végre tegyék lehetővé a magyar nemzetiségű kispapok római képzését. A legutóbbi, 11. imanapra május közepén került sor, – röviden írtunk róla – ahol meglepetésszerűen megjelent a nagyszombati érsek is. *Ján Sokol* komoly gesztust tett: magyarul celebrálta a szentmisét, de bölcsen hallgatott a rendezvény eredeti céljáról. Két nap múlva Lénár Károly levelet kapott, amelyben az érsek köszönetet mondott eddigi tevékenységéért, és kérésének eleget téve „megérdemelt nyugdíjba” küldte július elsejei hatállyal. A felvidéki magyarság körében nagy tiszteletnek örvendő, 77 éves esperes udvarias levélben megköszönte a gondoskodást, de úgy fogalmazott: „Mivel magyar papban óriási a hiány, maradnék a szolgálatban.” Az 5300 lelkes Tardoskeden a hívek nemzetiségre való tekintet nélkül zúdultak fel a hír hallatán, és aláírásgyűjtést szerveztek az esperes maradása érdekében. A falu polgármestere személyesen kereste meg az érseket, de az nem fogadta. Ezért levélben kérte, ne keltsen fölösleges

szükségletet a faluban. Az esperes érdekekben szót emeltek a szlovákiai magyarok politikai szervezetei is, és arról is beszélnek, hogy a Vatikánig jutott az ügy. Lénár Károly a lapnak elmondta: ma Szlovákiában csak abból lehet pap, aki jól tud szlovákul. Mivel nincs magyar kispapképzés, jelenleg többen tanulnak az anyaországban, mint a szlovákiai szemináriumokban. De fölöttük a magyarországi püspökök rendelkeznek – ha mindannyian hazajönnének is, az sem volna elég, annyi az üres plébánia. Egyikük haza akart jönni a felszentelés után, de Sokol nem fogadta be. Ezt később az újságok cáfolták, de én beszéltem az érintettel. Mégis hiszem, hogy meghallgatásra talál az imánk, lesz magyar püspökünk. Azért van erre égető szükség, mert a magyar vezetők jobban összefogná a magyarságot és – mondjuk ki bátran – a papságot is. „Jelenleg a plébániák majdnem fele üres, ahol van is pap, többnyire öreg már. Hogy most mégis miként szolgálhatok? Hivatalos levelet nem kaptam arról, hogy maradhatok, de utód sem jött még a helyembe. Úgy látom, most kissé „leült” az ügy, én meg teszem a dolgom, amíg lehet”. Az egyházi szokás szerint Lénár Károlynak minden januárban éves szerződést küld az érsekség. Idén is jött egy, az esperes aláírta, így jogi értelemben januárig biztos az állása.

MN/MK

Lelki támasz telefonon

A karácsonyi időszakban minden évben jelentősen megemelkedik a telefonon lelki támaszt igénylők száma. A tavalyi karácsonyt követően azonban váratlanul még jobban felszökött a hívások száma. Az ok – a stuttgarti lelki támasz-központ vezetője, *Wolfgang Birk* szerint – arra vezethető vissza, hogy karácsonyra legalább három millió mobiltelefont adtak el és az új tulajdonosok egy része az ingyenes hívószámok közül a katolikus egyház által fenntartott intézmény feltárcsázásával próbálta ki új készülékét. Ezáltal azonban sok, valóban tanácsalansággal küzdő személy képtelen volt elérni az utolsó reményforrásnak tűnő vonalat. A jórészt fiatal mobiltelefon tulajdonosok között olyanok is akadnak, akik izléstelen viccnek használták ki az ingyenes hívószámot és ezáltal még inkább megterheltek a tanácsadók egyébként is jócskán igénybevert türelmét. Az okvetetlenkedők kiszűrésére az intézmény vezetői most üzenetrögzítő beiktatása mellett döntöttek, azzal a megindoklással, hogy csak a valóban rászorulóknak járják a lelki támaszszolgáló beszélgetőpartner bejelentkezését a vonalra.

Makváry György

MEGJELENT!

„Vasárnapi gondolatok”

az Életünk c. újságban kilenc éven át *Fejős Ottó* tollából között elmélkedések az egyes vasárnapokra, ünnepekre. A Szent István Társulat kiadása, 332 oldal. Ára: 30,- DM portóval.

Megrendelhető:

Életünk: D-80336 München, Landwehrtr. 66

Kto-Nr.: 2188651

BLZ: 700 903 00

Liga-Bank e.G. Filiale München

Magyarországon: a Sz.István Társulatnál.

Millenniumi zászlót kapott a bánsági püspökség

A kettős jubileumi év alkalmából december 16-án millenniumi emlékezésül kapott a *Nagybecskerek-i Püspökség*. A zászlót, a magyar kormány adományát, *Szabó Tibor* a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke adta át *Huzsvár László* megyéspüspöknek. Ez alkalomból a székesegyházban jelen volt az egyház megye papsága, *Tóth János*, Magyarország belgrádi nagykövete, a helyi önkormányzat vezetősége, és *Márton Károly* református esperes.

„A látogatást mi, az anyaország határain kívül élő katolikus keresztény magyarok, az irányunkban megnyilvánuló megbecsülés és bizalom jeleként tekintjük” – jelentette ki az egybegyűlt tömeg előtt a püspök atya. Emlékeztetett arra, hogy pontosan tizenhat évvel ezelőtt jött létre a bánsági püspökség, mely addigi apostoli kormányzóság volt. Kiemelte, hogy a magyarság, ezeréves vallásos értékrendjének köszönhetően mindig e térség lakosságának szellemi, gazdasági és lelki előrehaladását szolgálta. Megköszönte a lobogót, köszönetet mondott azoknak a nevében, kik az elmúlt években megszenvedtek magyarságukért.

A zárándokokkal zsúfolásig megtelt székesegyházban magasztos, ünnepi hangulat uralkodott, mely tetőpontját nemzeti imánnak, a Himnusznak éneklése alatt érte el. Azok, kiknek nem adatik meg egy hasonló esemény részesévé válni, talán nem egészen élhetik át ezt. Itt, karácsony előtt, az ajándék átadásánál számunkra is született valami. A népes hívó közösség évek hosszú sötétsége után, most egy lelki új-jászületést ért meg. Végre felülkerekedett a remény!

Halmi Miklós (ÜE)

Hirdessen az Életünkben!

Katolikus többség

Németország újraegyesítése óta 1998-ban haladta meg először a katolikusok száma a protestánsokat. Ebben az évben 27,15 millió katolikus élt Németországban, tehát 55 ezerral több mint protestáns. A zsidó vallásúak száma jelzett évben 82 ezerre nőtt.

KNA

Hallgatni, mikor beszélni kell, szintoly nagy hiba, mint beszélni, mikor inkább hallgatni kellett volna.

Széchenyi

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

ANGLIA

Keresztelések 2000-ben: Boros Georg Béla, B. Gábor Kálmán és Tsukada Toni fia, London; **Demeter Andrea Krisztina**, D. Géza és Jankó Ildikó leánya London, **Colchan Oktavia Rozália Beatrice**, C. Robert Edward és Orosz Hannah Mária leánya. London; **Kósa Annabella Caroline**, K. Gegory és Alexander Caroline leánya. South Croydon. **Növekedjenek Istenben szüleik és rokonaik öröme!**

Halottaink: Ravasz Dénes, Denton (Manchester), 2000.február 15-én, 73 éves korában; **Lentulay István**, Croydon, 2000. szeptember 26-án, 68 éves – **Réthy Zoltán**, Eastbourne, 2000.október 27-én 75 éves – **Balázs László**, Reading 2000. november 4-én, 68 éves – **Szentes István**, Southend-on Sea, 2000.november 20-án, 86 éves- és felesége **Szentes Istvánné Róza**, 2001. január 9-én, 87 éves – **Katona János**, Toton, (Nottingham), 2000.január 6-án, 80 éves korában. **Az örök világosság fényeskedjék nekik!**

AUSZTRIA

BÉCS

Halottaink: – Eder Heléne, életének 83. évében elhunyt. 2000. november 3-án temették. **Ipolyi Ella** életének 83. évében elhunyt, temetése november 9-én volt. **Dr. Csermőy-Schneid Ottó** életének 95. évében elhunyt, 2000 november 1-én költözött az égi hazába. Az elhunyt hosszú időn át volt a Bécsi Magyar Lelkészség világi elnöke, majd egyéb vezetői beosztásban szinte haláláig élénken érdeklődött vagy résztvett az egyházközség életében. A Szent Szilveszter Lovag Rend nagykeresztje tulajdonosa volt. Élénken vett részt a magyar-osztrák kulturvilág életében is. Temetése november 16-án volt a Budapesti Kerepesi temetőben. **Az örök világosság fényeskedjék nekik!**

NÉMETORSZÁG

KÖLN

Halottaink: MAGASLAKI Ferenc – a volt kölni cserkészvezető – hosszú betegség után 68 éves korában családja körében csöndesen elaludt. Temetése 2000.május 31-én volt Bergisch-Gladbachban. **Adj Urunk örök nyugalmat neki!**

Szeptember 15-én, életének 75-ik évében elhunyt **dr. Gulyás Sándor** bonni egyházközségi tanácsosunk. Szeptember 22-én búcsúztunk tőle a poppelsdorfi temetőben hozzátartozói és barátai körében. **Nyugodjék békében és nyerje el Urunknál az örök életet!**

MÜNCHEN

Keresztelés: Simon Christian, S. András és Ildikó kislfia 2000. október 22-én Rosenheimban részeseült a kereszttség szentségében.

Halóhalás: Harsányi Sándor élete 85-ik évében hunyt el, temetése 2000.november 17-én a müncheni Ostfriedhof Krematoriumban volt. **Nyugodjon békében!**

MÜNSTER-HANDORF

Halottunk: Szöke György osnabrücki hívünk októberben, hosszas betegség után, 61 éves korában elhunyt. Hamvait Magyarországon helyezték örök nyugalomra. **Adj Uram örök nyugalmat neki!**

STUTTGART

Keresztelő: KOBIA Tamás és **LECHLI Tünde** kislányát, **Bernadett Noemi**-t valamint **MAKÓ László** és **IVANYOS Anasztázia** kislfiát, **Benjamin**-t kereszteltük november 5-én Heilbronnban. **Isten értesse őket szüleik és mindnyájunk öröme!**

Halottaink: Kocsis Andrásné, született Reidingen Erzsébet november 19-én 70 éves korában elhunyt. Temetése november 23-án volt Remseck/Aldingenben. **Bukovszky Istvánné** született. Racskó Anna november 26-án 80 éves korában elhunyt. Temetése

november 30-án Nellingenben (Parksiedlung). **Farkas Rozália**, született Szécheny, Missziókn bálingeni csoportjának hűsége és önfeláldozó tagja november 30-án váratlanul elhunyt. Bálingenben nagyszámú közönség búcsúztatta december 3-án. Temetése Csúzán (Baranya) volt december 7-én. **Az örök világosság fényeskedjék nekik!**

SVÁJC

BERN

Halottaink: Kaya Teomanné (Papp Rózi) született **Bakó Róza**, 2000.szeptember 29-én 67 évesen, rákbetegségben súlyos szenvedések után elhunyt a berni Salemspítáiban. Október 5-én temették. Mohamedán férjével boldog házasságban éltek Schwarzenburgban. A keresztén meg halt Jézus fogadja őt a paradicsomban!

Olaj Gyula öt gyermek édesapja. A szorgalmas autószerelő az autófestéktől kapta kinzi asztma betegségét. Idősebb korában ehhez járult a gyomor- és bélrák. A betegek szentségében részesülve költözött el közülünk 82 éves korában. 2000 december 12-én temették Thun-ban szemtise keretében. **Jókedvű magyar testvérünk szerezzon most örömet az Urnak humorával.**

GORDONS BAY (Délafrika)

v.dr.Kézdy Vásárhelyi Béla, volt huszár-főhadnagy, a Málta-i, a Lázár és a Sz. György lovagrendek tagja 2000.december 1-én, 95-ik életévében, rövid betegség után, az utolsó szentséggel ellátva, vissza adta nemes lelkét Teremtőjének. Gyászolják felesége, gyermekei és a gróf Bolza család.

MAGYARORSZÁG

Esztergom

Dr. Fábíán János, apostoli protonotárus supra numerum, örkanonok, budapesti plébános, volt főegyházmegei kormányzó áldozpapságának 60-ik, életének 80-ik évében a Szent Útravalóval ellátva 2000. december 5-én az Örökkévalóságba költözött. Gyászolják az Esztergom-Budapesti érseki főhatóság, a Főszékesegyházi Káptalan és hozzátartozók a feltámadodás hitével, a találkozás reményében, el nem múló szeretettel.

Besztertelése szentmise keretében 2000. december 16-án szombaton, 10 órakakor a budavári Nagyboldogasszony templomában volt. Ugyanezen a napon, 14 órakor az esztergomi Bazilikában celebrált engesztelő szentmisét követően, a kanonokok temetési helyén, a Bazilika kriptájában helyezték örök nyugalomra.

FELVÉTEL

Az Európai Magyar Gimnázium azonnali felvételt hirdet a 2000/2001-es tanévre.

Az iskola – az egyetlen magyar gimnázium Nyugaton – bajor érettséget nyújt, amely Németországban elismerten a legszínvonalasabb érettségi és Európa valamennyi országában elismert

– a tanulóknak a magyar és német nyelv tökéletes elsajátítását teszi lehetővé a két nyelvű oktatás keretében, ápolja a magyar hagyományokat és a magyar kultúrát
– angol és francia nyelvtanítást nyújt
– iskolánk nagylelkű bajor és magyar állami támogatása mérsékelt internétusi árkatt tesz lehetővé.

CÍMÜNK:

Europäisch-Ungarisches Gymnasium Klosterburg 2, D-92280 Kastl/Opf., Telefon/Fax: +49 9625 809100
További információk az internetben, a <http://www.kastl.de/hungym> cím alatt találhatók.

† Búcsú

Nt. Lázár J. Csabától

„Neki növekednie kellett, nekem pedig kisebb lennem” (János ev. 3.30)

Súlyos veszteség érte a müncheni magyar református gyülekezetet. Az Úr életének 49. és papi szolgálatának 25. évében, hosszú szenvedés után, visszahívta világi küldetéséből Lázár Csabát, akitől december 21-én az Ostfriedhof ravatalozójában vett búcsút München magyarsága. Lázár Csaba Szatmárnémetiben született és ott töltötte diákéveit. Miután Kolozsváron befejezte teológiai tanulmányait, szülővárosában lett segédlelkész. 1978-ban lelkészévé választotta a szatmári Amac község református gyülekezte, ahol 1983 októberéig szolgált. 1985 júniusában került Münchenbe, majd haláláig az itteni magyar reformátusok lelkésze volt. Tizenöt éves müncheni küldetése alatt megvalósította gyülekezte integrációját, híven szolgálva egyházzal, hazájával és a keresztény egység ügyét. Öt évig hirdette az igét a Szabad Európa Rádió protestáns műsorában.

+ Nyugodjék békében!

JL

Gyerekek karácsonya Münchenben

Gyerekek volt az első karácsony örömhírének közvetítője. Gyerekszáj hirdette a jó hírt kétezer év elteltével is a müncheni Magyar Katolikus Misszió karácsonyi ünnepségén. December 17-én a Hl. Kreuz egyházközségi otthonban összegyűlt hívősegeit Hétfévi Magyar Iskolánk három osztálya, valamint a Tücsök és Mákvirág tánc csoportja, tizenegy cserkészőrünk és a fiataljaink sorából verbuvált Regös táncgyűttes szórakoztatta. Ósi betlehemes játék, karácsonyi ének, báb- és zongorajáték, vers, tánc és hagyományos regölés tanúskodott emberszerető Istenünk jóságáról, a külhonban is továbbélő magyar nyelv és népszokások szépségéről és elvenségéről. A múlt tiszta forrásaiból merítve, ihletődve jövőt ígérték és teremtettek a csüggedt szívűeknek is. Örömhír volt ez a javából, nem kevésbé az a tény is, hogy a gyerekeknek készült száz ajándékcso-magból mindössze három maradt meg. Hátha jövőre már kevésnek bizonyul.

Me

Az ezeréves bajor-magyar barátság emléke

Engel fotó

Az elmúlt kettős jubileumi esztendő kimagasló eseménye volt Münchenben az ezeréves bajor-magyar barátságot jelképező emléktábla elhelyezése a Damenstift-templom falán. A felelős ünnepséget ökumenikus-jellegű, színpompás, énekes-zenes szentmise vezette be, amelynek végén a templomot megtöltő közönséghez (sokan az utcán rekedtek) Orbán Viktor magyar miniszterelnök beszélt. Mise után leleplezte a maradandó értékű bronz emléktáblát. Képiünkön a bajor és nemzetiszínű szalagos három koszorú látható: középen a magyar miniszterelnök, két oldalt a müncheni katolikus és protestáns egyházak-, illetve a Bajor-Magyar Fórum koszorúja. A vörös-bronz dombormű Szabolcs Péter Munkácsy-díjas zalaegerszegi szobrászművész alkotása.

KÖNYVÚJDONSÁG!

DR.CSERHÁTI FERENC: „Szívélyes lelképásztori üdvözléssel” Szent István Társulat München – Budapest 2000, színes borítóval, kartonált, 236 oldal.

Ára: 15,- DM.

„Ebben a könyvben azokat a lelkipásztori leveleket gyűjtötte kötetbe, melyeket a Magyar Katolikus Misszió plébánosaként intézett híveikhez az évek során. E levelek nemcsak a helyi eseményekhez kapcsolódnak: szó van bennük az Egyház és a társadalom általános

problémáiról, elemzik az egyházi és a világi aktualitásokat, s nem utolsó sorban lelképásztori útmutatást adnak az Evangélium gyakorlati megvalósításához a Münchenben, Magyarországon, vagy akár a világ más táján élő magyar katolikusok-nak.”

A könyv kapható Münchenben a **Magyar Katolikus Misszió**, Oberföhringer Straße 40., illetve Magyarországon a **Szent István Társulat boltjaiban**, Budapest, Kossuth Lajos u.1.

MAGYARNYELVŰ SZENTMISEK NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Ft. Merka János, és Neuburg a.D. Iásd Ft. Bárány J., Érd.: Tel. (089/98 26 37), Neu

BAMBERG-EICHTÄTT-REGENBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing, Neuburg a.D.: Érd.: Ft. **Bárány József**, Ung. Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Telefon: (0911) 507 97 96

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Oberhausen, Essen, Neukirchen-Vluyn, Érd.: **Kath. Missio**, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Telefon: (0201) 28 47 40.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strassbourg, Mulhouse, Colmar: Érd.: Ft. **Dr. Szabó József**, Ung. Kath. Mission, Schneidermühler Str. 12, D-76193 Karlsruhe, Telefon/Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyház., Hildesheim-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover/Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen, Érd. Hamburgban: Ft. **Rasztóvác Pál**, Ung. Kath. Mission, Holzdammm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83; Berlinben: **Nagy Iván**, Ung. Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161 Berlin, Telefon:(030) 859 67 036, Fax: (030) 851 25 93.

KÖLN-i Főegyházmegye: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach: Érd.: Ft. **Lukács József**, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Telefon: (0221) 23 80 60, Fax: (0221) 232120 Honlap: <http://www.messages.to/ungarnzentrum>

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen: Érd.: Ft. **Takács Pál**, Kath. Ung. Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt, Telefon: (069) 24 79 50 21

MÜNCHEN-FREISING-i Egyházmegye: Misézó helyek: München: Ft. **Dr. Cserháti Ferenc**, Freising, Rosenheim: Ft. **Fehér István**. Érd.: Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Telefon: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. E-mail: ukm_muenchen.de; Honlap: <http://www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission>

MÜNSTER-PADERBORN-OSNARÜCK-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster. Érd.: Ft. **Bogossy István**, Ung. Kath. Mission, Miedelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon: (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: Érd.: Ft. **Szabó Árpád**, Kirchenplatz 1, D-94032 Passau, Telefon: (0851) 24 96.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsbürg, Böblingen, Reutlingen, Schwabing Gmünd, Eislingen. Érd.: Ft. **Horváth János**, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart, Tel.: (0711) 236 91 90, Fax: 236 73 93. e-mail: ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de Honlap: <http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission-stuttgart>

Misézőhelyek: Konstanz, Markdorf, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Singen, Munderkingen/Ulm, Schweningen, Biberach, Bad Waldsee, Leutkirch: Érd.: Ft. **P. Gyurás István SJ**, Irmenstr. 14/B, D-88250 Weingarten, Telefon: (0751) 586 76 Fax: (0751) 485 32

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érd.: Ft. **Dr. Koncsik Endre**, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg, Telefon: (0931) 38 62 43, 173 78

HIRDETÉSEK

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hités tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

ERDÉLYBE utazás luxus-busszal kívánt helységekre. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz-vagy Budapestre. München. **Telefon fax:** (D) +89/69 99 85 , 67 05 618 ill. 0172/84 25 288. **(H) 0036-1-341 59 55.**

Párizsban élő gyűjtő keres XIX. és XX. századi magyar festményeket, saját gyűjteménye gyarapítására. Paál, Munkácsy, Czobél, Tihanyi, Rippl-Rónai, Kassák képek érdekelnének elsősorban, de más kvalitásos munkák is szöba jöhetnek. Telefon: (F) 0033/66/05 57 503.

Dél-magyarországi, csinosnak mondott, független, ref. 58 éves, övezgy mérnök nő páriát keresi. Választ: „**Őszi napsütés**” jelígre a kiadóba.

Erdélyi magyar lány, 21 éves, érettségizett, jelenleg szaküzleti eladó, új munkakört keres Németországban, szívesen vállalna mind gyermeknevelési, mind háztartási munkát magyar vagy német családnál. Válaszokat „**Remény egy jobb jövőre**” jelígre a szerkesztőbe kérem.

Siófok: a víztől 12 km-re, 2700 m² területen, 80 m² felújított, kemencés, összkomfortos paraszt ház melléképülettel eladó. A háztól 600 m-re gyógyfürdő és termálfürdő. Irányár: 49.000 DM. Telefon/fax: (H) +36-85-352-259; mobil: (+36-30-295-3373).

Budapestben, az Andrássy úton, az Operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (D) 89/937-888.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai kertés villában újonnan kialakított kétszobás ill. másfélszobás, bútorozott komfortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta. Parkolás zárt kertben, Tel.: 00-36 12 02 30 25.

Mond miért

Ez én vagyok Jézus, ki lejött a földre, hogy magához öleljen, most és örökre. A Szentszövből mindent, elmondtam néked, Hogy a menybe bejüni segítlek téged.

Ha szomorú voltál, tőlem vigasztalást kaptál, hogy ha beteg voltál, nálam gyógyulást találtál. Ha nem volt otthonod, én otthon adtam néked, ha ruhátlan voltál, én ruháztalak téged.

Hogyha éhes voltál, nálam étel volt számodra, én megoldást hoztam, a te sok bajodra. Amerre csak haladtál, én haladtam veled, hogy semmi bánatod, ne történjen néked.

Ha imát küldtél hozzám, választ adtam néked, hogy minél könnyebb legyen a te életed. A búneidért a büntetést is, megszerveztem érteid, és meghaltam a kereszten, hogy megváltsalak téged.

Amit te kértél, azt néked megadtam, és én tehozád, hű maradtam. De te még is oly sokszor, lázadsz ellenem, kérek mondd miért, teszed ezt én nékem?

Fabián Tibor, 1998 Chicago

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Gyógyulási, pihenési lehetőség ZALAKAROS-i gyógyfürdőnél! Kedvező áron apartmerek kiadók! Érdeklődni: 36-30-237 35 73

Belbudán zöldvezeti kétszoba-hallos lakás rövid vagy hosszabb távra jutányosan kiadó. Telefon: (H) +36/12 02 30 25 v. 0036 96 83 047

53 éves budapesti nő magyar-angol nyelven levelező partnert keres Kanadában. Válaszokat: „**Levelezés**” jelígre a kiadóba.

Európaiak, tengerentúliak társközvetítése: H-1074 Budapest, Csengery u. 23. Telefon/Fax: (H)+36/1/341 59 55.

A Balaton északi partján, (Ábráhmegye) - szép ház nagy kerttel eladó. Érdeklődni: Telefon (D) + 49-3303-40 21 47, e-mail: k.van-suntum@t-online.de

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos

MAGYAR BÁL

Az eddigi nagyszerű keretek között **2001. február 17-én, 20.00 órai kezdettel** a **HOTEL BAYERISCHER HOF** (Promenadeplatz 2-6, München 2) dísztermében tartjuk. Jegyelövétel a Bayerischer Hof pénztáránál.

A bárendezés

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családias panziókban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal - zárt autóparkoló.

Kiskertészkedők figyelem!

Telekfelmondás végett 9 egresfa, 5 törpe-egres, 9 ribizlekbokor és törpefa (márc-ban átültethető), valamint 40 futóméter gömbóc kertés ingyen átvehető. érdeklődni. Telefon: (D) 07031/ 227048.

HELIOS PANZIÓ

1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.

☎/fax: 0036 / 1 / 246-46-58

☎/fax: 0036 / 1 / 246-26-45

A családias panzió a dél Budai hegyek lankás lejtőjén fekszik 15 percre a város központtól. Kérésre gyógykezelés, termálfürdő szervezését vállaljuk.
www.heliospanzio.hu

Eladó Albertirán, Budapesthez közel, 300 □-ól bekerített telken, 30 m²-es, pincézett, szépen berendezett két szoba, konyha, WC, fürdőszobás faház, dió- gyümölcs- és fenyő-fálkkal. Hideg-melegvíz, telefon, parant. vasút áll., posta, piac, gyógyfürdő van. Ára: DM 30.000. Kocsis Károlyné, H-1085 Budapest, József krt. 42.III./16. Telefon: 0036/1/333-8902, 0036/30/98 99-050, 20° óra után.

46 éves magyar nő, kellemes külsővel, magyaros konyhával, tevékeny, intelligens, korrekt társat keres. Válaszokat „**Véletlen**” jelígre a kiadóba.

FÖNYED, 3.3 km-re az E 71-es úttól, természetvédelmi terület határában, Hévíz, Zalakaros- és Keszthely-től 15-25 km távolságra fekvő telkek eladók. (1.750m²-20.550 m²). Érdeklődni: Tel./fax: (D) 7131-39 84 14. A helyszínen víz, gáz, áram és telefon rögtön beköthető.

Hosszú külföldi tartózkodás után, 50 éves hölgy ismét Dél-Németországba, (Rheinland-pfalz) kíván visszatelni. Szeretne házat bérelni telekkel és istálló-lehetőséggel. Tel./Fax: (F) 00 334/ 937 73811

Balatonfűzfőn kétszintes, 104 m²-es összközművesített ikerház 230 □-ól telekkel eladó. Telefon: (H) 0036/1/33 97 402

Magyar és énektanárnő, friss nyugdíjas, 1-2 négy éves felületi gyermek nevelését vagy idős, nem fekvő beteg nő (esetleg házaspár) háztartásának vezetését vállalja ott lakással. Válaszokat „**Megbízható**” jelígre a Müncheneri Katolikus Misszióba, Oberföhringer Str. 40, 81925. Telefon: 089/98 26 37.

Pilis községben 1287 m² parkosított telken, két öt-éves ház (össz. 210 m²) eladó! Áron alul 129 ezer DM-ért, igényesebb két generácinak, vagy befektetésnek alkalmas. Érdeklődni: ☎: (D) 0681/584-92-69.

„**Úgy kereslek Téged, mint virág a napot!**” Szül.1937/180cm/80kg, hívó vagyok. Szzenvedélyem: Versírás és zene-komponálás. Felvidélok Drágám, ha szemedbe láthatok. „**Ludas Matyi!**”

Eladó Pécessen, a Mecsekoldalban, csendes, de mégis központi fekvésű helyen, a klinika közelében, kiváló panorámával rendelkező, 92-ben épült 3 szintes családi ház. Lakóter 120 m² (nappali és étkező 42 m² +3 szoba +2 fürdő), 80m² pince, hobbytér/garázs, 3 terasz (a 2 m²),teraszos kert növényzetekkel, telek: 1.200 m², további beépítési lehetőséggel. Irányár: 239.000,- DM. Telefon: (H) +36/72/226 145 (Pécs) vagy (D) 0171/4642285

Segítséget kérek, 2 gyermekét (4,8) egyedül nevelő anya keres 3,5 szobás lakást Nürnbergben vagy Regensburgban nyári költözéssel. Telefon: (D) 0208-60 90603 (este felé).

Magyar Jogász, német nyelvismerete kibővítése céljából alkalmi munkát vállalna Németországban. Jelíge „**Lelisi meret**”.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayerstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Szürkebarát	DM 7,80
Tokaji Hárslevélű Chardonnay	8,60
Villányi Rosé, Kékőportó	6,90
Villányi Kékfrankos	8,80
Hajosi Cabernet	10,50
Villányi Couvee	18,50
Egri Bikavér	8,60
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	20,—
Tokaji Asszú 4 puttonyos	23,—
Unikum	29,—
Cseresznye/palinka	1 liter 31,—
Barackpalinka	1 liter 31,—
Tarhonya, kocka, cérnátészta	1 kg 7,—
Májás-, véres hurka, disznósajt	15,—
Tokaszalonna	15,—
Házi kolbász	17,—
Százszal kolbász	1 kg 25,—

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal Magyar Katolikus Főlelkész Magyar Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47 (Ungarische Delegatur)

Felölés kiadó: a Magyar Katolikus Főlelkész Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc Felölés szerkesztő Fejős Ottó A szerkesztőbizottság tagjai: dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvásó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

*
Redaktion und Herausgeber: Ungarische Katholische Delegatur Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 30,— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 50,—

ELŐFIZETÉS: Az életünket a helyi magyar lelkesek terjesztik, ók küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúltra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 3,00 DM
Előfizetési ár egy évre DM 30,— vagy ennek megfelelő valuta.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München: **Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80**
Katholische Ungarnseelsorge, Sonderkonto „Életünk”,
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: Életünk
Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. A KIADVÁNYHÖZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

Református istentisztelet Münchenben a hó. minden 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor, Reisinger Str. 11

● **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!**
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az Életünk előfizethető Münchenben a kiadónál! Előfizetési ár egy évre 50.- US \$ (díj 35.-US \$ + portó 15.- US \$). Kérjük szíveskedjenek a fenti címre küldeni a csekket. A lapot Münchenből postázzuk.

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!
Olesó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés DM
ára soronként (kb. 40 betű) 7,—
Jelíge portóval 7,—
Külön kvánásokat esetenként árazunk. Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként 10,—
nagybetűs (kétsoros) sor 20,—
kétahásos hirdetés az összeg kétszerese. Egymásutáni háromszori hirdetés esetén 10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén 20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.
Hirdetéseket határideje minden hónap 10-e befizetve!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekk-kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG nem felel!